

Jau pabudo erkės ir jos bus aktyvios iki spalio mėnesio. Todėl leidžiant laisvalaikį parkuose, pamiškėse ir vaikštinėjant takais, šalia kurių auga aukšta žolė, tiek į žmonių, tiek į jų augintinių kūnus gali įsisiurbti erkės. Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba primena, kad užkratą nešiojančios erkės itin pavojingos pavasarį, nes peržiemojusios ir išlindusios iš dirvožemio, aktyviai ieško maisto – žmonių ar gyvūnų kraujo.

Erkės – kraujasiurbiai voragyviai, kurie išgyvena tik siurbdami kraują iš stuburinių gyvūnų. Tai laikini žmonių ir gyvūnų parazitai ir ligų platintojai. Pasaulyje skaičiuojama apie 850 erkių rūšių, iš jų mažiausiai 8 rūšys gali būti įvairių ligų sukėlėjų pernešėjos.

Aktyvios erkės aukų paprastai tyko ant žolės stiebelių (apie 10–20 cm aukščiau žemės paviršiaus), bet dažniau jos aptinkamos tankiuose lapuočių miškų jaunuolynuose, miško proskynose, krūmuose, aukštoje žolėje.

Svarbiausios virusinės ligos, kurias platina erkės, yra erkinis encefalitas, Omsko hemoraginė karštligė, Laimo liga (boreliozė), tuliaremija, anaplazmozė, erlichiozė ir riketsijozė, Q karštinė ir babeziazė.

Erkinis encefalitas Europoje yra viena iš svarbiausių ir pavojingiausių erkių platinamų virusinių ligų. Šios ligos atvejų nustatoma vis daugiau, mokslininkai spėja, kad viena iš galimų priežasčių yra klimato kaita. Pagrindinės erkinio encefalito viruso platintojos yra penkių rūšių ixodidae erkės. Lietuvoje ypač paplitusi europinė miško erkė – ixodes ricinus. Šios rūšies erkių randama visuose Lietuvos rajonuose.

Naminiai šunys, karvės, avys, ožkos, retais atvejais arkliai, vilkai, lapės taip pat gali sirgti ir būti užsikrėtę erkiniu encefalitu. Erkės užkrečia ožkas, karves, o žmogus užsikrečia vartodamas tokių gyvulių nevirintą pieną arba jo produktus. Remiantis mokslininkų duomenimis, yra žinoma, kad erkinio encefalito virusas gana ilgai išsilaiko piene ir jo produktuose, yra atsparus rūgštinei terpei ir karščiui, piene gali išsilaikyti iki 2 mėn., tačiau virinant pieną, erkinio encefalito virusas žūsta per 2 minutes.

Pagrindinė priemonė žmonėms apsisaugoti nuo susirgimo erkiniu encefalitu – skiepai. Tai efektyviausia priemonė norint išvengti šios ligos, ypač asmenims, gyvenantiems didelės rizikos vietovėse. Rekomenduojama nenaudoti termiškai neapdoroto pieno ar jo produktų maistui.

Šunims dažniausiai diagnozuojama babeziazė. Įsisiurbus erkei, babeziazės sukėlėjai patenka į šuns kraują ir ardo raudonuosius kraujo kūnelius (eritrocitus), todėl maždaug po savaitės

jis tampa vangus, apatiškas, praranda apetitą, pradeda karščiuoti, pabąla gleivinė, gali vemti ar viduriuoti. Babeziozei jautresni jauni šunys, taip pat gyvūnai nusilpusia imunine sistema, turintys daug parazitų ar paveikti kitų infekcijų. Sėkminga ligos baigtis kartais gali priklausyti nuo savininko budrumo ir operatyvaus kreipimosi į veterinarijos gydytojus, nes uždelsus galima sulaukti ir blogų pasekmių.

Kitos dažnos ligos, kuriomis šunis užkrečia erkės, – erlichiozė ir anaplazmozė. Šių ligų požymiai – karščiavimas, apetito praradimas, apatija, svorio netekimas, kraujavimas iš akių, nosies, patinusios galūnės. Įsisiurbus erkei, šuo taip pat gali susirgti borelioze arba Laimo liga. Ja užsikrėtus, gali išsivystyti sąnarių uždegimas, šuo ima šlubuoti, padidėja limfmazgiai, praranda apetitą, jautriai reaguoja į prisilietimą. Ligos požymiai gali pasireikšti po infekuotos erkės įsisiurbimo praėjus 1-2 ar net 5 mėnesiams.

Visomis minėtomis ligomis gali užsikrėsti ir katės, tačiau joms simptomai dažnai būna švelnesni, todėl jų savininkai turėtų kreiptis ėmėsį ir į nedidelius šių gyvūnėlių sveikatos pablogėjimus.

Naminiams gyvūnams erkes atbaido specialūs preparatai: lašiukai, antkakliai, purškalai, kurių galima įsigyti veterinarijos vaistinėse. Kokią priemonę naudoti, geriausiai gali patarti veterinarijos gydytojas.

Ūkinių gyvūnų apsaugai rekomenduojama naudoti erkes atbaidančias priemones (repelentus). Apsaugos efektyvumas priklauso nuo repelentų sudėties bei erkių jautrumo. Rekomenduojama neganyti gyvulių pamiškėse, aukštoje žolėje, brūzgynuose, miškuose bei drėgnose vietose, ūkinių gyvūnų laikymo patalpose sistemingai kovoti su graužikais.

Gyvūnų laikytojai turi nuolat stebėti savo augintinių sveikatos būklę ir, kilus įtarimui dėl susirgimo, nedelsiant kreiptis į veterinarijos gydytoją.

